

KAM-RYHMÄ

3/2015

12.5.2015

Aika	Ti 12.5.2015 klo 13.00 – 15.00	
Paikka	Kansallismuseo, neuvotteluhuone (Mannerheimintie 34)	
Läsnä	Museovirasto Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, SKS Svenska litteratursällskapet, SLS Valtion taidemuseo Kansalliskirjasto Arkistoyhdistys Valokuvataiteen museo Kansallisarkisto	Annika Tuomala, puh.joht, sihteeri Ulla-Maija Peltonen Jonas Lång Tuula Härmäläinen Pekka Heikkinen Liisa Vuori-Mattila Elina Heikka Tomi Rasimus
Poissa	Museoliitto Suomen kirjastoseura KAVA KAVA Varastokirjasto	Kimmo Levä Virva Nousiainen-Hiiri Mikko Kuutti Matti Lukkarila Pentti Vattulainen

Käsiteltävät asiat

1. Kokouksen avaaminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 13:00

2. Asialistan hyväksyminen

Hyväksyttiin asialista.

3. Tietosuojaseminaari syksy 2015

Viime KAM-ryhmän kokouksissa on keskusteltu ehdotetusta seminaarista KDK-yhteistyöverkoston kanssa. Asiaa on selvitetty viime kokouksen jälkeen, jolloin ilmeni, että arkistosektorin KDK-yhteistyöverkoston puitteissa on suunniteltu ajankohtaiset lakiasiat-seminaaria, joka on tarkoitettu suppeammaksi, kuin miten ajatus oli KAM-ryhmässä ymmärretty. Kyseinen seminaari ja sen suunniteltu aihepiiri on suunnattu vain arkistosektorille.

Mahdollisen laajemmin koko muistiorganisaatioalaa koskevan seminaarin järjestämisvastuu jäisi KAM-juridiikka ryhmälle. Tarvetta laajemmalle seminaarille kuitenkin nähtiin. Aikataulusta joudutaan kuitenkin todennäköisesti joustamaan, koska syksyille seminaaria ei ehditä järjestämään.

KAM-ryhmässä keskusteltiin siitä, kuinka seminaarin järjestämisen kanssa edetään. Päätettiin järjestää oma seminaari koko kirjasto-, arkisto- ja museokentälle. Ajankohtana on todennäköisesti alkuvuosi 2016.

Keskusteltiin mahdollisista aiheista seminaarissa. Ajankohtaisia kysymyksiä ovat tällä hetkellä ainakin aineistojen mediaulottuvuus ja tiedon käsittely sosiaalisessa mediassa, lisäksi käyttöoikeuksien standardisointi. Seminaarin tulisi olla käytännön läheinen, eikä pelkästään juridinen. Painopiste voisi olla sosiaalisessa mediassa, mutta sekä tekijänoikeus- että tietosuoja-asioita voi sisältyä.

Tietosuojaseminaarin valmisteluun liittyen seuraavaan KAM-ryhmän kokoukseen kerätään aihelistaa ja mietitään käsiteltäviä aiheita. Kukin miettii omalla tahollaan oman instituution kannalta merkityksellisiä kysymyksiä, jotka nousevat esille. Aiheista keskustellaan seuraavassa kokouksessa

Keskusteltiin myös siitä, että Jaana Kilkin toivotaan osallistuvan seuraavaan KAM-ryhmän kokoukseen ja kertomaan arkistopuolen kuulumisista ja linjanvedoista. Ulla Maija Peltonen kutsuu Jaana Kilkin arkistosektorin edustajana juttelemaan KAM-ryhmän kokoukseen 3.9.2015.

4. Ajankohtaiset asiat:

a. Arkistolakiuudistuksen eteneminen

Tomi Rasimus kertoi arkistolakiuudistuksen viimeisimmästä tilanteesta. Lausuntoja on tullut sekä Kansallisarkistoa koskien, että yksityisarkistolakiuudistusta koskien. Pääosiltaan kannatettu muutoksia. Uusi tiedonhallintaa koskeva laki nähtiin hyvänä asiana ja se toivottavasti etenee. Arkistolakityöryhmän työskentely päättyy.

b. Muut ajankohtaiset asiat

Keskusteltiin muista ajankohtaisista asioista. Tuula Hämäläinen kertoi, että kolmansien tekijänoikeutta koskevat epäselvyydet Finnassa olivat selvinneet. Ministeriö on lähtenyt siitä, että kokoelmat tulisi saattaa saataville portaalien kautta, mutta käyttöoikeuksia aineistoon ei voida luovuttaa laajemmin kuin niihin on oikeudet. Haasteena on toisaalta laajaan avoimuuteen ja julkisuuteen pyrkiminen mutta toisaalta on muistettava oikeuksien rajalliset käyttömahdollisuudet. Finnasta voi jakaa esimerkiksi Facebookissa aineistoa, joka on merkittävä juridinen kysymys. Väliaikaratkaisuna Finnaan ei laitettu teoskuvia, vaan vain kokoelmien logo, jonka kautta pääsee itse aineistoon. Nyt asia on saatu ratkaistua siten, että sosiaalisen median jakonapit otetaan pois Finnasta. Keskusteltiin vielä siitä, että taiteilijat itse suhtautuvat pääsääntöisesti myönteisesti sosiaaliseen mediaan.

Keskusteltiin myös valokuva-aineistojen avaamisesta maksuttomaan käyttöön rajatussa määrin sekä siihen liittyvistä juridisista kysymyksistä.

Elina Heikka kertoi, että Kuvastolta on tullut uudet käyttöoikeusmaksut toukokuun alusta voimaan. Merkittäviä korotuksia on tullut osittain.

Tuula Hämäläinen kertoi näyttelypalkkiotyöryhmästä. Ryhmällä on ollut vasta yksi tapaaminen, asiaa jatketaan. Odotuksia on siihen, että museot korvaisivat osittain näyttelytyön tekoa. Taustaa on otettu ruotsissa käydystä keskustelusta, vaikka Suomessa tilanne on hyvin erilainen. Jo nykyisin sopimuksia on tehty hyvin laajalti. Keskusteltiin siitä, että taiteilijan merkitys näyttelyssä vaihtelee paljon, erikseen on näyttelyriipustaminen ja toisaalta teoksen tekeminen. Jos taiteilijan

läsnäoloa tarvitaan, kustannukset on korvattu. Vaikutuskeinoja olisi syytä miettiä, kuinka toimintaa voidaan tukea järkevimmällä tavalla, vaihtoehtona voisi olla myös esimerkiksi apurahatoiminta.

5. Henkilötietolakiin liittyvät kysymykset muistiorganisaatioiden toiminnassa

Annika Tuomala nosti KAM-ryhmässä keskusteluun henkilötietolain soveltamiseen liittyvät kysymykset muistiorganisaatioiden toiminnassa. Henkilötietolainsäädännössä poikkeuksia henkilötietojen käsittelyyn on annettu esimerkiksi tiedotusvälineille, mutta kulttuuriperinteen tallentamisessa ja näytteille asettamisessa henkilötietolainsäädäntö on hyvin tiukkaa. Henkilötietojen julkaiseminen Internetissä on vaikeaa silloinkin kun tarkoituksena on tallentaa kulttuuriperintöä. Ongelma koskee myös tietojärjestelmiin tehtäviä luettelointitoimia, joista yksityinen luonnollinen henkilö voi olla tunnistettavissa.

Vastaavanlaiset haasteet koskevat useimpia muistiorganisaatioita ja tilanne tulisi ratkaista kestäväällä tavalla. Tällä hetkellä muutoksia on tehty erillislainsäädäntöihin yksittäin, kuten uusimpana arkistolainsäädäntöön. Syytä voisi olla harkita muutoksen hakemista yleislainsäädäntöön, mutta prosessi on pitkä. Koska kuitenkin samat kysymykset koskevat kaikkia muistiorganisaatioalan toimijoita, asia olisi järkevämpää ratkaista yhteisesti.

Asiasta keskusteltiin. Vastaavia kysymyksiä on kaikilla organisaatioilla ja pienillä toimijoilla ei ole resurssejakaan selvittää kysymyksiä. Tarvetta muutoksille nähtiin olevan, mutta kyseessä on myös poliittinen päätös ja vaatii työtä ja aikaa. Vastauksia ongelmiin ei juuri ole, mutta kysymyksiä tulisi tuoda laajemmin toimijoiden tietoon, esimerkiksi KAM-ryhmän seminaarin osana.

6. Seuraava kokous

Sovittiin, että seuraava kokous järjestetään 3.9. klo 13–15 Kansallismuseolla. Puheenjohtaja lähettää kutsun.

7. Kokouksen päätös

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14:45.